

25 september 2022 (26ste zondag door het jaar)

Anton Milh o.p.

Beste zusters en broeders,

Als student werkte ik in een rusthuis van de zusters-ursulinen. Wanneer één van de bewoners op sterven lag, droegen de zusters een klein flesje champagne aan. Een soort wattenstaaf werd in de drank gedoopt, en daarmee werden de lippen bevochtigd van de stervende, die meestal zelf niet meer kon slikken. Zo werd het wrange, droge gevoel even verdreven door iets fris, prikkelend en smaakvol. Een mooi gebaar van tedere medemenselijkheid, net voor de drempel van dit leven voorgoed wordt overschreden. In het Evangelie van vandaag – even schrikken – wordt net zo’n gebaar geweigerd. Abraham weigert Lazarus naar de rijke in de hel te sturen, zodat deze zijn vingertop in water zou kunnen dopen om er de mond van de gekwelde mee te verfrissen.

Waarom is het oordeel over de rijke zo hard? Toegegeven, hij liep graag rond in mooie en dure kledij, en vierde veel feest. Maar dat op zich is toch niet zondig? Wat is dan juist het probleem? Zijn rijkdom heeft de rijke totaal teruggeplooid op zichzelf, heeft hem afgesloten van de buitenwereld, van al wat niet met zijn eigen praal en genot van doen heeft. In de eerste plaats heeft zijn rijkdom hem afgesloten van de arme Lazarus: deze ligt te creperen in de goot, slechts in het gezelschap van wat straathonden, en lijkt niet eens een behoorlijke begrafenis te krijgen wanneer hij sterft. De rijke is zodanig met zichzelf bezig dat zijn blik vertroebeld is voor dit lijden. Hij heeft zo’n grote blinde vlek, dat hij

helemaal de middelen vergeten lijkt die hem hadden kunnen helpen de wereld weer scherp te zien, namelijk de Wet en de Profeten. De Wet en de Profeten hadden als een bril voor hem kunnen zijn. Ze hadden hem kunnen helpen weer in contact te komen met de lijdende werkelijkheid om hem heen. Pas wanneer de vlammen aan zijn tenen kriebelen, lijkt hij dit te beseffen. Hij smeekt Abraham om Lazarus met een waarschuwing naar zijn broers te zenden, die blijkbaar evenzeer met zichzelf bezig zijn als hij dat is geweest. Abraham weigert: ook zij hebben toch de Wet en de Profeten. Het komt er met andere woorden voor hen op aan maar even die bril op te zetten, zodat hun eigen vertroebeling weer helder wordt gesteld. De rijke dringt echter aan: als Lazarus, opnieuw tot leven gewekt, de waarschuwing zou overbrengen, dan zal dit toch veel meer indruk maken dan wat oude, stoffige boeken! Maar Abrahams antwoord is definitief: “Als ze naar Mozes en de profeten niet luisteren, zullen ze zich ook niet laten overreden als er iemand uit de doden opstaat”.

Beste zusters en broeders, de excuses die de rijke aanhaalt gelden nog minder voor ons. Want waar Abraham in de parabel weigert de opgewekte Lazarus te zenden als toemaatje bij de Wet en de Profeten, heeft God de Vader ons in de geschiedenis zijn verrezen Zoon gezonden. En die verrezen Zoon stelt ons de vraag: durven wij ons leven en de werkelijkheid om ons heen lezen vanuit de Schrift? Durven wij ons kritisch laten bevragen door Gods Woord, ook als dit wel eens kan betekenen dat we iets radicaal moeten veranderen, het roer moeten omgooien? Of zijn we als “de zorgelozen en zelfverzekerden” tegen wie de profeet Amos fel tekeergaat in de eerste lezing, om hun egocentrisme en hun blindheid voor het lijden van hun naaste: “zij drinken wijn uit brede schalen en zalven zich met de kostelijke olie, maar om de ondergang van hun broer bekreunen zij zich niet.”

Leven als christen, vandaag zowel als gisteren, is speuren naar tekens om heen. Tekens van een gebroken mensheid, maar evengoed tekens van Gods helende aanwezigheid. In Jezus worden die twee soorten tekens, de gebroken mensheid en Gods heil, samengebracht. Dat is wat de Wet en de Profeten hebben voorspeld, dat is wat zijn Verrijzenis heeft voltooid, dat is onze opdracht als christenen vandaag: voorbij navelstaarderij onze ogen openen voor de ander. De Heer biedt ons hiertoe zijn hulp, in

zijn Woord en in zijn Eucharistie, “die ons bewaart voor eeuwig leven”.
Amen.